

L'any 1951 neix el **Club Universitario Dertusa**, presidit per Manuel Aguilar, amb la finalitat de realitzar activitats principalment esportives, encara que no es va constituir oficialment com a entitat fins a l'any 1955. Va ser el 24 de febrer de 1955 que el Govern Civil de Tarragona va enregistrar el Club com a entitat i li va segellar el llibre de socis. A partir d'aquest moment, l'entitat amplià els seus objectius, que ja no seran únicament esportius, sinó que inclouran tots els àmbits culturals.

En els seus inicis, els membres del Club Universitari eren els fills de la burgesia tortosina; eren uns temps en què la universitat no estava a l'abast de tothom. Ja als anys seixanta s'hi van afegir més joves de Tortosa que, sense ser universitaris se sentiren atrets per les activitats que portava a terme l'entitat, i que realment constituïen una alternativa al model cultural establert en una ciutat mitjana com Tortosa. Els estudiants, des de Barcelona i prenent la capital com a referència, organitzaven les diferents activitats; però els socis que vivien a Tortosa s'encarregaven de donar-los el suport necessari, i de fer el treball administratiu i de difusió. Cal destacar que la majoria dels materials editats pel Club Universitari tenien un disseny molt acurat, innovador i imaginatiu, tenint en compte que els mitjans eren precaris.

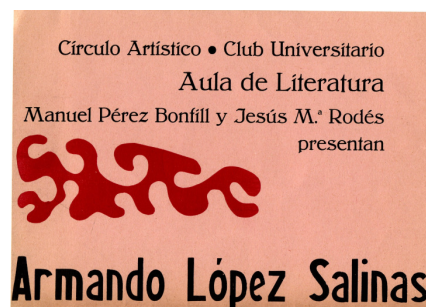

El primer local social de l'entitat estava situat en un altell de l'antiga **Fonda Siboni**, al centre de la ciutat. L'any 1971, el Club Universitari, juntament amb altres entitats de la ciutat, va comprar el **Convent de Sant Joan** i va traslladar allí la seva seu. Des dels inicis va comptar amb la col·laboració del **Cercle Artístic** i del **Centre del Comerç**; aquesta darrera entitat cedia moltes vegades el seu espai per tal de realitzar conferències, projeccions de cinema, i altres activitats, com també faria anys després l'entitat **Cantaires de l'Ebre Delta**.

Durant tots els seus anys d'existència, el Club Universitari va organitzar tot tipus d'esdeveniments culturals: Premi Felip Pedrell de Composició (només va tenir dues edicions), cicles de conferències, concursos de fotografia, concursos literaris, exposicions d'art, cine-club, representacions teatrals, balls, concerts de jazz, recitals de la **Nova cançó** (**Raimon**, **Lluís Llach**, **Els Setze Jutges**, **Marina Rossell**, **Ovidi Montllor**...) disc-fòrum, etc.

Fons Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre (AHCTE)

Des de sempre, en les diverses activitats que organitzava el Club Universitari, es va posar de manifest la voluntat i el compromís de resistència a la Dictadura per part dels seus membres. Una resistència que es basava en l'acció cultural. Es van fer exposicions de pintura amb obres d'artistes com **Tharrats**, **Todó**, **Guinovart**, etc, tot i les crítiques dels mitjans, amb la voluntat d'obrir portes als nous corrents artístics.

Fons Ajuntament de Tortosa

El cinema sempre va estar present. Des dels anys cinquanta s'organitzaven sessions de cine-club on es projectaven pel·lícules cedides per ambaixades o instituts de cultura d'altres països, impossibles de veure als cinemes comercials de l'època. Així, el bon

cinema europeu i americà arribava a Tortosa com a alternativa al tipus de cinema imposat pel franquisme. En aquest cas concret no hi va haver mai problemes amb la censura, bàsicament per la ignorància dels mateixos censors. Totes les activitats endegades per l'entitat necessitaven el vist i plau de Governació.

Dels balls organitzats pel Club Universitari, durant els primers anys de la dècada dels seixanta, cal destacar un grup musical tortosí, els **Distels**. Aquest conjunt va anar introduint els nous corrents musicals del moment als balls de joventut que es celebraven al Siboni.

El Club Universitari va tenir també una relació molt estreta amb **mossèn Manyà**, símbol de la resistència del catalanisme envers la Dictadura. Amb motiu de la jubilació de mossèn Manyà com a catedràtic de l'Institut l'any 1961, l'Universitari li va fer un homenatge pagant-li les despeses de l'edició del llibre **Les meves confessions**.

També hi va haver un estret vincle amb l'**Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual** de Barcelona, fundada per **Ricard Salvat** i **Maria Aurèlia Capmany**.

Foto cedida per Federico Domingo

L'any 1961 es van representar a l'Institut **La pell de brau** i **Primera història d'Esther** de **Salvador Espriu**.

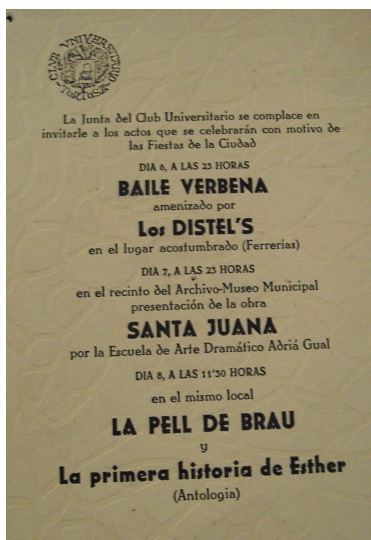

Foto cedida per F.Domingo

A finals dels anys seixanta, molts socis de l'entitat eren membres del PSUC. Així, moltes vegades la resistència cultural es barrejava amb la política clandestina. Lligat al Club Universitari va formar-se el grup **MACLA 65**, integrat per joves artistes tortosins que, el 1966, van realitzar una exposició contra la **Guerra del Vietnam**, vinculant així l'art amb la reivindicació política.

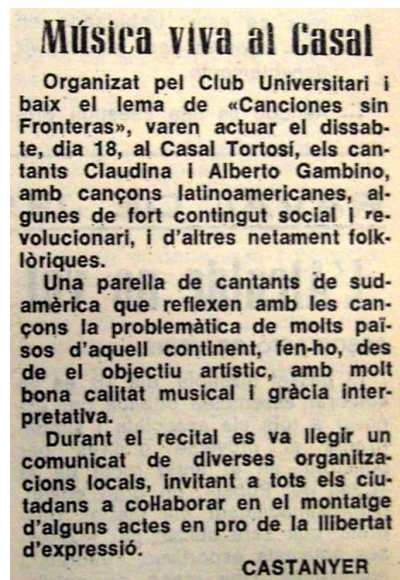
Entrats ja a la dècada dels setanta, concretament l'any 1972, s'organitza juntament amb altres entitats **Trobada 72**, una setmana d'activitats com a alternativa popular i juvenil a les oficials Festes de la Cinta. Aquesta iniciativa va significar un trencament en una època en què a la nostra ciutat les festes encara no eren populars ni a l'abast de tothom.

El teatre també va ser un mitjà utilitzat per l'associació per mostrar el seu tarannà antitransvasista, amb l'obra **H2O=\$**, presentada pel grup de teatre de l'entitat l'any 1977, amb la col·laboració musical de **Jaume Arnella**. Durant aquests anys, grups de teatre català com **Dagoll Dagom**, **Els Comediants** i **Els Joglars** van actuar a Tortosa de la mà del Club Universitari.

Ja a la segona meitat de la dècada dels setanta, el Club Universitari va arribar a una situació de crisi econòmica, en tenir dificultats per pagar els deutes derivats de la compra del Convent de Sant Joan, seu de l'entitat. L'any 1978 es parla de la possible venda del local. Els membres més joves van organitzar diferents activitats per tal de recollir diners i evitar la venda de l'edifici. Aquest mateix any, l'entitat signa el **"Manifest per la llibertat d'expressió"**.

En vespres de les primeres eleccions municipals, es va fer una reunió a la que es va convocar els representants de tots els partits polítics, i tots es van comprometre a recuperar el Casal Tortosí, si guanyaven les eleccions.

Als anys vuitanta, a Tortosa l'associacionisme cultural va patir una davallada, igual que a la resta de Catalunya. Alguns dels membres del Club Universitari van iniciar una carrera política, i el relleu generacional a l'entitat no es va produir. Durant aquesta dècada, i a causa de la crisi econòmica que patia l'entitat, s'acordà, juntament amb les altres entitats que tenien la seva seu al Convent de Sant Joan, cedir part de l'edifici a la Diputació de Tarragona, a canvi del seu manteniment. La Diputació va ubicar l'**Escola d'Art** en aquest edifici.

Ebre Informes, (2-2-1978)

Foto cedida per Mariano Borràs

Al llarg de tots els seus anys d'existència, el Club Universitari va anar acumulant un patrimoni format bàsicament per obres d'art. Era freqüent que quan es realitzava alguna exposició, els pintors novells que hi participaven, obsequiessin a l'entitat amb alguna de les seves obres. Com que molts d'aquests pintors avui dia són artistes de renom, aquestes obres d'art constitueixen un patrimoni valuós.

Durant anys van estar dipositades al Museu Municipal, quan aquest desapareix, algunes passen a l'Ajuntament, on estan en l'actualitat, i altres són emmagatzemades amb el material del Museu. L'Ajuntament té el compromís de retornar-les a l'entitat quan aquesta ho cregui necessari.

L'any 2006, el Club Universitari, amb Cantaires de l'Ebre Delta i l'Ajuntament de Tortosa, legalitzen la Fundació Casal Tortosí, amb la finalitat de crear, a l'edifici de l'antic Convent de Sant Joan, un espai social on els tortosins i tortosines, especialment els joves, puguin desenvolupar activitats creatives, lúdiques, culturals i de debat.

El fet que molts dels seus membres fossin fills de la burgesia tortosina, va fer que les autoritats locals fossin més benèvols amb les activitats realitzades pel Club. Tot i així, moltes vegades la imaginació era necessària per tal de vèncer la censura; i altres, els projectes no es podien portar a terme per no haver aconseguit els permisos pertinents, o bé per l'acció policial. Podem dir que la majoria d'activitats que no van obtenir el permís adient, o que van ser interrompudes per l'acció policial, eren aquelles relacionades amb la Nova Cançó, i amb la música de cantautors sud-americans clarament oposats als règims dictatorials, com és el cas de Víctor Jara. Aquesta repressió va tenir per tant la seva màxima expressió durant les acaballes del franquisme i durant els anys de la Transició.

CRONOLOGIA

1951

Juliol: Fundació a Barcelona del **Club Universitario Dertusa** presidit per Manuel Aguilar. La seva finalitat era reunir tots els universitaris tortosins i organitzar activitats esportives i culturals.

1952

2 de gener: Es presenten les activitats de l'any 1952 al local social de la plaça de l'Àngel (antic Siboni). En aquells moments el seu president era Fernando Loscos.

Juliol:

Es crea el **Premi Felip Pedrell**, impulsat per Jaume Arnal Maqueda. El ple de l'Ajuntament n'aprova la constitució, de caràcter anual, àmbit provincial, i amb una dotació de 3.000 pessetes. Les partitures es recollien a la seu del Club Universitari.

El dia 24 s'inicia a l'Escola d'Art de Tortosa el **II Cicle de Conferències**, organitzat pel Club Universitari. La primera conferència va ser "**Tríptico: Picasso, Miró, Dalí**", de Maties Ballester.

1953

9 de gener: Dins del **III Cicle de Conferències**, Francesc González Cirer pronuncia "**Dos generaciones ante la universidad y la vida**". *Lloc: Escola D'Art*

10 de gener: Dins del **III Cicle de Conferències** organitzat pel Club Universitari, i també a l'Escola d'Art, conferència "**Misión artística de la Universidad**", a càrrec de Maties Ballester.

El mateix dia 10, **Joan Monclús** es proclama guanyador del **I Premi Felip Pedrell**. El jurat estava format pel mestre Berberoff, Ricard Lamote de Grignon i Francisco Queralt. La peça guanyadora es deia "**Fiesta en la ermita**" *(Hi ha una entrevista a Joan Monclús al *Diario Español*)

14 de gener: A l'Escola d'Art, Francisco J. Gas Carpio pronuncia la conferència "**La generación del 98 vista por un universitario**"

Febrer: El Club Universitari organitza un Concurs Nacional de Fotografia. Contemplava dues classificacions: una de tema lliure, i l'altra sobre temes universitaris.

2 d'abril: al cinema *Coliseum* té lloc el **Festival Pedrell**, amb l'estrena de les obres presentades. Vicent García, professor del Seminari, va pronunciar la conferència "**Felipe Pedrell, fundador de la moderna escuela de música**", acte organitzat pel Club Universitari juntament amb el Círculo Artístico.

11 d'abril: Es clausura l'exposició de fotografies del Concurs Nacional.

19 de maig: El Club Universitari convoca un concurs de novel·la curta per a autors novells, amb un premi de 2.000 pessetes per al guanyador. La data límit de presentació dels treballs era el 6 de setembre.

Juliol: Homenatge a "Jomago", José María Gordon per la seva organització de la **Copa Primavera del Club Universitari**.

Octubre: es renova la Junta Directiva del Club Universitari.

- President: Pedro Bau Blasi
- Vicepresident: Juan Castell Borràs
- Secretari: José Aleixendri
- Vicesecretari: Ramon Bonfill
- Tresorer: Antonio Matheu
- Delegat de Literatura: Gerard Vergés Príncep
- Delegat de Música i Pintura: Jaume Arnal Maqueda
- Delegat de Fotografia i Cinema: Pedro Guitart
- Delegat d'Esports: José M. Gordon
- Delegat d'Excursionisme: Jorge Alcón Torrado
- Delegat de Material i Local: José Miralles
- Delegat de Premsa i Ràdio: Luis de torres Espuny

9 d'octubre: Conferència "**La unidad de Europa**", per Francisco González Cirer. Va ser la conferència d'inauguració del **III Ciclo de Conferencias** del curs 53-54.

També durant aquest mes, el Club Universitari es fa càrrec de l'organització dels actes del 25 aniversari de l'Institut: conferències, teatre, cinema amateur...

5 de novembre: A l'Escola d'Art (carrer La Rosa), col·loqui sobre temes esportius "**Meridiano tortosino del deporte**", presidit per Jaume Arnal Maqueda.

3 al 12 de desembre: Exposició de 25 dibuixos de Carles Vallés i Francesc Todó (ressenya al *Diario Español* del 6 de Gener de 1954).

13 de desembre: A l'Escola D'Art, conferència "La aventura del arte", a càrrec de Maties Ballester.

19 de desembre: conferència "*La poesía por dentro*", a càrrec de Jesús Massip. Presidia la taula Gerard Vergés (ressenya al *Diario Español*, 3 de gener de 1954, p. 4)

28 de desembre: A l'Escola d'Art conferència del director del *Diario Español*. (ressenya *Diario Español* 30 desembre 1953, p.4)

1954

Gener: A l'Escola d'Art, conferència "**El hombre en el paracaídas**", per Ricardo Bartlett. (ressenya al *Diario Español* 5-1-1954, p.4)

Conferència de Francisco Gas Carpio, "**El Libro dels Costums de Tortosa**, producto de la lucha por el derecho"

El dia 5 al Cinema Fèmina, Cine-Club: projecció del film *De amor también se muere*, de Marcel L'Herbier (ressenya *Diario Español*, 30-1-1954, p.4)

Abril:

Es convoca un concurs de fotografia per a aficionats.

Es celebra el **II Salón de Fotografía Nacional**, (*Diario Español*, 17 d'abril, p.4)

"**El poema sinfónico**", audició de música presentada per Jaume Arnal Maqueda, a l'Escola Municipal de Música.

El dia 17, Conferència "**Defectos y virtudes de la universidad**" (*Diario Español*, 21 d'abril, p. 4 i 6)

Exposició de Guinovart i Subirats, alumnes becats pel Centre Maillol

10 de maig: conferència "**Evolución en la dirección de orquesta**", per Dimitri Berberoff, director de l'orquestra simfònica de Saragossa (*Diario Español*, 12 de maig, p.4)

Juny: a l'Escola d'Art, conferència de José A. Rabella de Carrillo "**La unidad de Europa**" (29 de juny, *Diario Español*)

30 de juliol: Cine-Club, **El testamento del Dr.Mabuse**, de Fritz Lang

27 d'agost: Cine-Club, **Makerada** de Willy Forts

22 d'octubre: S'inaugura el II Cicle de Cine-Club al Cinema Niza. Amb aquest cicle es volia crear un ambient d'opinió. Ramon Canivell Gas, membre del Instituto de Investigación Cinematográfica de Madrid, va pronunciar la conferència "**El cine como mundo de la cultura visual**". Després es va projectar la pel·lícula **El último vals de Chopin**, de Geza V. Bolbary.

Novembre: Cine-Club, **El idiota** de Georges Pampin, basada en la novel·la de Dostoievski. Presenta la sessió el crític de cinema Ramon Canivell.

Desembre:

A la Biblioteca Popular, Exposició de Pintures de Manuel Capdevila (*Diario Español* 21 de desembre, p.4; 25 de gener de 1955)

A l'Escola d'Art, el dia 11, conferència "**La pintura moderna vista por sus artistas**", a càrrec de Francesc Todó.

Conferència "**La pesca deportiva en el Ebro**"

1955

19 de febrer: a l'Escola d'Art, conferència "**El hombre y el Instituto Laboral**" a càrrec de Juan Bel Guarch. Presidia la taula Antonio Muñoz Pellicer, delegat comarcal de Sindicats.

5 de març: Conferència "**La novela española contemporánea**", per Manuel Pérez Bonfill. (*Diario Español*, 8 i 11 de març, p.4)

Del 7 al 12 de març: a la Biblioteca Popular, Exposició de Ceres i Aiguaforts de Manuel Gil Pérez

Del 16 al 23 de març: a la Biblioteca Popular, Exposició de Josep Hurtuna. (Entrevista al *Diario Español*, 12 de març, p.4)

Abril:

Cine-Club, **Crin blanca** de Albert Lamorise (*Diario Español*, 22 d'abril, p.4)

Conferència del veterinari local Luís Ballesteros Viguria sobre **"La rabia y su profilaxis"**

Maig: Cine-Club, es projecten els films britànics **Astillero** i **Mundo de abundancia**

Octubre: Fernando de Torres Espuny és elegit nou president del Club Universitari, (entrevista feta per Arnal Maqueda al *Diario Español* del 26 d'octubre, p.4)

Del 17 al 27 de desembre: al Círculo Artístico, Exposició de Christmas de Maties Ballester, Joan Brotat, Elvireta Escobio, Roberto Escoda, Albert Fabà, Salvador Faus, Antoni Gelabert, Josep Guinovart, Jordi Huguet, Josep Hurtuna, Santiago Lagunas, Manolo Miralles, Joan Josep Tharrats, Francesc Todó i Carles Vallés. La premsa va publicar crítiques que qualificaven d'extravagants les obres exposades (monotips i linòleums).

Ressenya al *Diario Español* del 20 de desembre.

31 de desembre: Conferència de Ricard Salvat sobre **"Posibles conexiones entre el existencialismo y la filosofía oriental"** (Lloc: Escola d'Art)

1956

2 de gener: a l'Escola del Treball, conferència de Maties Ballester Cairat, **"Servidumbre y grandeza de la Bienal"**, on es feia ressò del que havia representat la **III Bienal Hispanoamericana** que s'havia celebrat a Barcelona. (*Acotaciones a un coloquio*, 7-1-1956, p.4, *Diario Español*)

Del 28 de gener al 4 de febrer: a la Biblioteca Popular, Exposició de Josep Maria de Martín.

Març: diverses conferències sobre cinema.

El dia 28, **"El cine español"**, a càrrec de Víctor Canicio Chimeno

El dia 29, **"Lo social en el cine"**, a càrrec de Fernando de Torres Espuny, president del Club Universitari.

El dia 31, **"El sonoro"**, a càrrec de Jaume Arnal Maqueda.

Abril:

Es celebra un concurs de novel·la curta organitzat pel Club Universitari i el Círculo Artístico. El jurat estava format per Arbó, Néstor Luján, Manuel Pérez Bonfill i Jaume Arnal Maqueda. El premi es va donar el 23 d'abril. El guanyador va ser Bartolomé Martorell amb **El contrabandista, la mujer y el mar**. Hi va haver un segon premi per a l'obra de Carme Barberà **Maruka Rhuman**.

A la Casa Despuig, exposició de Joan Josep Tharrats.

Del 3 al 10 de setembre: **II Salón Revista: Antología de la joven pintura catalana** Al catàleg figuraven Guinovart, Joan Josep Tharrats, Manel Capdevila, Josep Hurtuna, Subirachs, Francesc Todó, Josep Maria de Martín i Carles Vallés.

1958

Del 15 al 22 de març: Exposició de Subirachs.

6 de setembre: Inauguració a la Casa Despuig de l'exposició individual d'Adolf Aymerich.

1959

6 de gener: Conferència "**Charlot-Chaplin**", per Juan Francisco de Lasa, professor i crític de cinema. Va fer de moderador Maties Ballester.

També al gener, a l'Institut Joaquim Bau, va tenir lloc la conferència "**Humanidad y deporte**" a càrrec de Francisco J. Gas Carpio.

Febrer: a l'Institut Joaquim Bau, conferència "**La validez del Renacimiento**", per Maties Ballester.

Març: Conferències a l'Institut Joaquim Bau

"**La Universidad hoy**", per Francisco González Cirer. (Bajo Ebro 17-3-1959)

"**Poesía viva**", a càrrec de Jesus Massip.

"**La generación del desencanto**", a càrrec de Manuel Pérez Bonfill

Del 28 de març al 5 d'abril: exposició de Frederic Mauri a la Casa Despuig.

Juny: Al Centre del Comerç, es celebra el cicle de conferències "**Ateneo de Primavera**", organitzat conjuntament amb el Club Universitari.

"**Fenomenología del mundo actual. Los caminos. El ritmo**", per Maties Ballester, (Bajo Ebro 16-6-1959)

"**Comportamiento del organismo humano en los viajes astronáuticos**", pel professor argentí Ángel Binaghi Pagés, director de l'Observatori Hudson de Buenos Aires.

"**Entidad y servicio de la idea de Europa**", a càrrec de Francisco González Cirer.

Juliol: Al Centre del Comerç, continuant amb el cicle de conferències, "**Preludio a la vida. El carácter agresivo**", del psiquiatra barceloní Enrique Grañén Raso, (Bajo Ebro 14-7-1959)

1961

El Club Universitari es va fer càrrec de les despeses de l'edició del llibre de mossèn Manyà **Les meves confessions** com a homenatge per la seva jubilació com a professor de l'Institut el 1960.

El 2 d'abril a la Sala d'actes de l'Institut, el Club Universitari fa la presentació de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual de Barcelona. Es representen **La pell de brau i Primera història d'Esther** de Salvador Espriu. Direcció escènica a càrrec d'Antonio Canal. Presentació dels autors i les obres: Maria Aurèlia Capmany. Col·loqui amb Carme Serrallonga, Maria Aurèlia, Manolo Pérez Bonfill, Ricard Salvat.

Programa:

Primera part: Recital antologia Salvador Espriu

Segona part: **El fantasma de Marsella, La farsa del castillo**, monòlegs de Jean Cocteau; **Horas de vida** de Jacinto Grau; **Los hermanos hombres** d'Antonio Vilar (finalista del Premi Ciutat de Barcelona 1961)

1962

Del 21 de setembre a l'1 d'octubre: A la Casa Despuig exposició d'Alfonso Gil, Henry Noel Monclús i Joan Comellas.

Del 24 de desembre de 1961 al 6 de gener de 1962: Exposició de Francesc Todó a l'Institut Joaquim Bau.

1964

3 de gener: A la Sala d'actes del Patronat conferència "**Las artes plásticas en la actualidad**", d'Alexandre Cirici Pellicer.

5 de setembre: A l'Institut Joaquim Bau, en el IV Centenari de Shakespeare, la Companyia Adrià Gual representa **El mercader de Venècia** en la versió de Josep Maria de Segarra, muntada i dirigida per Maria Aurèlia Capmany.

6 de setembre: Representació de **Trabajos de amor perdidos**, de Shakespeare, a càrrec de la Companyia Adrià Gual, en l'adaptació castellana de Ricard Salvat. Dirigida per Josep Maria Montanyés.

7 de setembre: Al pati de l'Escola del Treball, ball anual amb el grup *Distels*.

9 de setembre: al pati de l'Institut, l'Agrupació Dramàtica Gil de Vicente representa **Reintegrant d'una lliura** de Sean O'Casey, i **La música amb la cendra**, escenificació d'una antologia poètica alemanya. Les cançons van ser interpretades per **Raimon i Els Setze Jutges**.

4 d'octubre: Al Siboni, ball amb el conjunt *Distels*.

Desembre: Targeta de felicitació de Nadal i Any Nou. Linòleum de Jaume Rocamora.

Dia 23: al Patronat, Cicle d'Orientació Professional amb la conferència "**La vocació marinera**", per J. Vericat. Amb aquest acte s'inicia la programació de Nadal.

Dia 24: Al Seminari Diocesà concert de piano a càrrec de Carles Santos.

Dia 28: Partit de futbol entre les seleccions universitàries nacionals i les de Barcelona.

Al Centre del Comerç, projecció de la pel·lícula **La gran guerra**, de Mario Monicelli.

També el mateix dia, dins del Cicle d'Orientació Professional, conferència "**Orientación de cara a la vida internacional**", per Jesús Massip.

Dia 29: Al Centre del Comerç, audició de jazz comentada per Rafel Camps. Ball amb el conjunt *Distels*, i lliurament dels premis del Torneig de Futbol.

Dia 31: excursió a la Font del Teix.

1965

1 de gener: Ball amb el grup *Distels* al Centre del Comerç.

3 de gener: Ball amb el grup *Distels* al Centre del Comerç.

4 de gener: Conferència "**La imatge com a document**", de Xavier Miserachs, autor del llibre **Barcelona blanc i negre**

El mateix dia, Junta General Ordinària del Club Universitari.

6 de gener: Al Centre del Comerç, audició de jazz comentada per Rafel Camps.

9 d'abril: Exposició de linòleums d'Estampa Popular al Centre del Comerç.

10 d'abril: Al Centre del Comerç, **IIIª Projecció de Cinema Internacional**. Projecció de **Plácido** de Berlanga, presentada per Romà Gubern.

17 d'abril: Al Centre del Comerç conferència "**Enseñanza y sociedad**", per Octavi Fullat.

18 d'abril: Al Centre del Comerç audició de música i concert amb el grup **The Minor's**.

19 d'abril: El Club Universitari organitza una excursió amb motiu del Dilluns de Pasqua.

21 de desembre: Al Centre del Comerç, projecció de la pel·lícula **El empleo**, de Ermanno Olmi, presentada per Romà Gubern.

27 de desembre: Al Siboni, conferència "**Crítica del existencialismo y del materialismo**", del reverend Antoni Arrufat.

29 de desembre: Ball amb *The Minor's*" al Siboni.

1966

1 de gener: al Siboni, ball amb *The Minor's*.

25 de febrer: a l'Escola del Treball, conferència "**El realismo en la pintura del siglo XVII**", de Francisco González Cirer.

30 de març: Conferència "**Libertat religiosa**", de Josep Bardés, al Centre del Comerç.

31 de març: Al Centre del Comerç, conferència "**Obertures obligades**", de Joan Baptista Manyà.

2 d'abril: Al Centre del Comerç, conferència "**Novela y sociedad de posguerra**", a càrrec de Manuel Pérez Bonfill.

4 d'abril: Al Centre del Comerç, conferència "**El realismo en la novela española de posguerra**", per Manuel Pérez Bonfill.

5 d'abril: Al Centre del Comerç, audició del disc **Antología histórica de la música catalana**. Concert de fagot a càrrec del P. Anselm Viola, amb comentaris d'Oriol Martorell, director de la Coral Sant Jordi, i de Joan Carbonell, solista de l'Orquestra de Barcelona.

6 d'abril: al Centre del Comerç, conferència "**Arquitectura y decoración actual**", de Joan Antoni Blanc. Organitzen Club Universitari i Centre del Comerç.

10 d'abril: Ball amb **Los Torpedos**.

11 d'abril: excursió de Dilluns de Pasqua al barranc de Sant Pere.

15 d'abril: al Centre del Comerç projecció de la pel·lícula **Muerte de un ciclista**, de Bardem, amb comentaris de Miquel García Lisón.

Del 3 al 11 de setembre: Exposició del Grup MACLA (pintura) contra la Guerra del Vietnam. Caixa d'Estalvis de la Diputació.

6 de setembre: A l'Escola del Treball, ball amb **The Sure** (18.30 h)
Gran Festival de la Nova Cançó Catalana, amb Rafel Subirachs, Lluís Llach, Enric Barbat i Guillermina Mota, dels Setze Jutges. A les 23 h, al Parc Teodor González.

7 de setembre: A l'Escola del Treball, ball amb la orquestra **Iberia**.

10 de setembre: A l'Institut Joaquim Bau, actuació dels **Joglers**.

17 de setembre: Al Centre del Comerç, conferència d'Ernest Lluch "**La economía del Bajo Ebro**". Organitzat pel Club Universitari, el Centre del Comerç i el Círculo Artístico.

19 de Desembre: Primera sessió de l'Aula de Poesia, amb la lectura de poemes de : Zoraida Burgos, Ferran Cartes, Jesús Massip, Lluís Peguerols, Manuel Pérez Bonfill i Jesús Maria Rodés. Col·loqui posterior.
Lloc: Círculo Artístico. Organització: Círculo Artístico i Club Universitari.

1967

Del 18 al 27 de març: Als baixos de la Caixa d'Estalvis de la Diputació, exposició d'homenatge a Picasso (iniciativa de MACLA 65). Pintures, dibuixos, gravats i poemes il·lustrats. Obres de Zoraida Burgos, Ferran Cartes, Ferran Chavarría, Albert Fabà, Agustí Forner, Frederic Mauri, Panisello, Peguerols, Puig, Ribé, roig, Ferran Vilàs.
Es va inaugurar amb una conferència de J. Corredor Matheos: "**Picasso después de Picasso**". Organització: Club Universitari i Círculo Artístico.

Del 20 al 31 de març: Al Círculo Artístico, exposició de reproduccions d'obres de Picasso.

29 d'abril: al Centre del Comerç conferència i col·loqui "**La dona avui**", de Maria Aurèlia Capmany.

Del 30 d'abril al 14 de maig: A la Casa Despuig exposició "**Art a la segona meitat del segle XX**", amb obres de Belsa (disseny de mobles), Bofill (arquitecte), Cuixart Cumella, Guinovart (pintors), Milà (disseny de làmpades) Miserachs (fotògraf), Moragas (arquitecte), Morillas, Pla Narbona (grafistes), Ponç (gravats), Ràfols Casamada (pintor), Subirachs (escultor), Tàpies, Vila Cases (gravats).

26 de juliol: es fa una circular informant als socis que, donades les condicions del local ocupat fins aquell moment, s'havia arribat a un acord amb el Círculo Artístico per tal de compartir local a canvi de 500 pessetes mensuals, i sense que això suposés la fusió d'ambdues entitats. La decisió es feia efectiva a partir de l'1 d'agost.

28 de desembre: A la Ponderosa Ball dels Innocents.

1968

2 de gener: Al Centre del Comerç projecció de la pel·lícula **Cenizas y lágrimas**

3 de gener: Al Círculo Artístico aula de Poesia.

2 de febrer: A l'Institut Joaquim Bau, conferència "**La televisión en el mundo**", per Romà Gubern.

30 de març: Al Círculo Artístico, Aula de Literatura, amb Armando López, presentat per Manuel Pérez Bonfill i Jesús Maria Rodés.

Del 5 al 14 d'abril: A la Casa Despuig, exposició "**Els arbres i Rocamora**" de Jaume Rocamora.

Del 6 al 14 d'abril: al Círculo Artístico, exposició "**Iniciació**", del grup **Teula**, grup fotogràfic del Club Universitari. Exposen: Lluís J. Duart, Ricard Martí, Josep Pagà, Joan A. Jardí, Joan M. Vidal,.

16 d'abril: Al Centre del Comerç, Cine-Club: **Crónica familiar** dirigida per Valerio Zurlini.

18 de maig: Al Centre del Comerç projecció de **El Gatopardo** de Lucino Visconti.

26 de maig: Al cinema Niza conferència "**Declaración Universal de los Derechos Humanos**", per Anton Cañellas Balcells, secretari general de la Asociación de las Naciones Unidas de Barcelona i vicepresident de la Federación Mundial de Asociaciones para las Naciones Unidas. Projecció de la pel·lícula **La vida es corta** cedida per la FAO.

El Club Universitari va organitzar un seguit d'activitats amb motiu de la declaració, per part de la ONU , del 1968 com any dels Drets de l'Home.

Juny: Es celebra el Centenari Pompeu Fabra. Es munta una comissió organitzadora dels actes al Baix Ebre, formada per les entitats de Roquetes i de Tortosa, i amb mossèn Manyà com a president honorífic. Manyà va fer una conferència sobre el llenguatge tortosí dins l'obra de Pompeu Fabra.

13 de Setembre: Al Seminari Diocesà, concert de piano a càrrec d'Anna Maria López.

1969

Del 7 al 15 de març: A la Casa Despuig, exposició d'Abelló.

5 de setembre: Al Centre del Comerç, cinema-fòrum, amb la projecció del film **Lemmy contra Alphavill**, dirigida per Jean-Luc Godard.

6 de setembre: Al local dels Cantaires, concert d'Ovidi Montllor i de Raimon.

11 de setembre: Festival de Música Catalana, amb Lluís Llach, Dolors Lafitte, Miquel Cors.

1971

Compra del Casal.

1972

Setembre: S'organitza "**Trobada 72**", conjunt d'activitats promogudes pel Club Universitari i pel Patronat, i amb la participació d'altres entitats. Als darrers dies d'agost, s'organitza una setmana d'activitats com a alternativa popular i juvenil a les oficials Festes de la Cinta. Els organitzadors van ser Francesc Albacar, Carme Llorente, Manolo Navarro, Francesc Fayos, Manolo Bertomeu, Josep Bayerri, Ramon Ferrando, Jaume Rocamora, J. Antoni blanc, Federico Gubern, etc.

1976

Aquest any es representa **Terra baixa**, d'Àngel Guimerà, dins la programació de Festes de Primavera. Organitza: Jove Cambra, Cercle Artístic, Club Universitari i altres entitats del Casal Tortosí. Representació a càrrec del **Teatre de l'Orfeó Reusenc**.

6 d'agost: Es produeix un incendi al Casal Tortosí, seu del Club Universitari.

5 de setembre: Recital de Cançó Catalana al Casal Tortosí.

(*La Voz del Bajo Ebro*, 3-9-1976)

7 de setembre: Conferència "**Sàhara ,avui**". Lloc: Casal Tortosí.

(*La Voz del Bajo Ebro*, 3-9-1976)

8 de setembre: Disc-Fòrum sobre Lluís Llach al Casal Tortosí.

(*La Voz del Bajo Ebro*, 3-9-1976)

10 de setembre: Vetllada teatral al Casal Tortosí. Representació de l'obra **Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Llairet, advocat dels obrers de Catalunya**, per la Companyia de Teatre **La Roda** (*La Voz del Bajo Ebro* , 3-9-1976)

1977

9 d'abril: Al Casal Tortosí representació de **H²O= \$** a càrrec del Grup de Teatre del Club Universitari. Autors: Albert Fabà, Manolo Pérez Bonfill, Julio Loras, Immaculada Fabà.

2 de setembre: Exposició de Dario Cosell al Casal Tortosí. Representació de l'obra teatral **Sr.Galíndez**, d'E Pavlovsky. Grup de teatre **La Picota**, de A Coruña.

10 de setembre: Representació de **H²O= \$**

1978

Manifest per la llibertat d'expressió. Signants: Club Universitari i altres.
(*Ebre Informes* 27-4-1978).

Exposició col·lectiva "**Llibertat d'expressió**", pintura i escultura.
(*Ebre Informes*, 18-5-1978).

Proposta de venda del Casal (*Ebre Informes* 1-6-1978).